

Ze starých vzpomínek

Dr. R. J. Kronbauer.

Z jara roku 1866 tronsila se po Čechách popláňaná zvěst — pruský král potáhne pryč na Rakousko, s nímž nepohodil se se o Šlesvík-Holštýn. Tenkrát tomu nikdo nevěřil... Bylo to k smíchu — kam pak s takovými strašáky! Vypravovalo se o tajné úmluvě mezi vládami pruskou a sardinskou, a běda prý Rakousku — bude napadena se dvou stran, z jihu a ze severu, a zle se mu povede. To bylo všechno tak směšné — vypadalo to jako kasání se Liliputána proti obrovci. — Prusové že by si troufali na Rakousko? Ti Prusové, kteří v osmnáctém století dostali od nás tolik na pamětnou a kteří mají u Kolína monument světodějně svoji porážky? A Vlachové že jim budou pomáhat, ti Vlachové, které otec Radecký byl tolikrát rozpláhl?

Češi i Němci byli v té době svorného mínění, že by útok Pruska na Rakousko byl neslýchanou opovržlivostí. Furiantství obyvatelstva nejlépe vyjadřuje všeobecné heslo:

„Jen ať přijdou — utlučeme je čepicemi!“

Najednou, z čista jasna, povstalo ve druhé polovině měsíce května v pražském obyvatelstvu nesmírné vzrušení. Časné ráno, dne 23. května, ujel z Prahy příslušec zemského výboru, dr. František Brauner a vzal pryč s sebou z pokladu svatozářského svatozářské koruny. Císař a král sám pryč mu to nařídil.

Po Praze se reptalo a nikdo s tím ukvapeným činem nesouhlasil. Byla k vůli tomu po restauracích a kavárnách pravá bouře. K čemu taková přezíravost a patrnost — snad si strážcové korunu a korunovačních klenotů nemyslí, že se Prusák dostane až do Prahy?

Ve staré pivnici u Moskvy zazpívali studením polozapomenutý popěvek z dob války sedmileté a v několika dnech zpívalo se po Praze a brzo na to po celém českém království píseňka:

„Potěj, Brandeburku, mám ja na tě kulku, aby's nechodil, do Čech na cibulku!“

Ještě větší nevoli vyvolalo opatření polekání byrokracie. Všechny herní úřady v severních krajích dostaly rozkaz, aby peníze svezeny byly do hlavní zemské pokladny. Kde kdo se při tom usmál, ale pryč si jenom Prusáci o nás pomyslí, že máme z nich takový babský strach!

Zatím byly diplomatické noty a depeše, první bouřliváci chystané války, v plném proudu. O tom ovšem neměl nikdo ani potuchy. Až v měsíci červnu uhodilo z jasných oblak. Dne 14. června objevila se na pražských náběžích vyhláška správce místodržitelství hraběte Ant. Lažanského, kterou vybízelo obyvatelstvo, aby sbíralo peníze pro raněné. Druhá vyhláška byla ještě výmluvnější... Mladí junáci byli vyzýváni, aby hlásili se dobrovolně k vojenské službě.

Každý den přinesl nové překvapení. Dne 16. června přitáhli do Prahy Sasové, jejichž král Jan prohlásil se za spojence Rakouska. Prusáci obsadili Drážďany a královská rodina saská se svými rodinnými poklady hledala útočiště v Praze. Poslední pochybnosti o válce byly rozplázeny císařským manifestem, v němž dokazována nutnost války s Pruskem. Téhož dne přivezl drážďanský vlak raněné Sasy, kteří utkali se s Prusy. —

„Jen ať přijdou — utlučeme je čepicemi!“ volaly zástupy a hrozily zařatými pěsti nad hlavou.

Dosly zprávy o velikém vítězství obraní rakouských a Custozy, a nadšení pražského obyvatelstva bylo nesmírné. V kavárně „Viktorii“ na hradsbách řečnil mladý student, jenž silným, bujarym hlasem volal:

„Jen ať přijdou — odnesou si z Čech krvavou památku, na kterou budou vzpomínati s lhbou po celá století jako na Kolín — jen ať přijdou, čepicemi je utlučeme... Však on je Benedek požené jako stádo z Čech zpátky.“

A zatím stihla nás válečná pohroma za pohromou. Dne 28. června byl boj u Českého Stálce a téhož dne u Mnichova Hradiště, den

na to strhly se menší bitky u Sviňšťan, Králové Dvora, u Kostí a bitva u Jičína. Dne 3. července provolávala se „sláva“ Benedekovi, a v touz dobu odehrával se v severu království neblaze památný válečný akt u Králové Hradce, po němž následoval ústup našeho vojska na Moravu.

Starý muž, s nímž jsem před mnoha lety o pohnutých příbězích nejbližšího okolí hovořil, vypravoval mně tuto originální epizodu:

„Přišel jsem z večera na odlehlé místo. Najednou zůstal jsem státi, jako když do mne posel boží uhoří. — Viděl jsem před sebou dvě mrtvoly — Rakušana a Prusáka. V první chvíli jsem nevěděl, co počít. Ponechal jsem nebožtíky tam, kam jim smrt ustála, a čekal jsem, co se bude díti. —

Druhého dne k večeru šel jsem se tam zase podívat. Mrtvoly tu ležely tak, jak jsem je večera našel. Zase jsem se vrátil a celou noc jsem dával pozor, přijde-li někdo, aby vojáků pochovával.

Ale živá duše se tu neukázala. Sebral jsem tedy lopatu a rýč, vykopal jámu, uložil do ní rakouského vojína, zasypal jsem ho vrstvou hlíny, a teď jsem položil do jámy Prusáka. Hrob jsem potom zasypal a pomodlil jsem se za oba nebožtíky a s klidným svědomím vrátil jsem se domů.

Večer vypravuji sousedům, co se přihodilo. Ličím jim, jak jsem do té jámy položil napřed Rakušana a na jeho tělo že jsem srovnal tělo Prusáka. Ale špatně jsem pochopil. Co prý mně to jenom napadlo — dát Rakušana dolů a Prusáka nahoru! — Když už jsem jim tu křesťanskou službu prokázal, měl jsem to prý udeřit obráceně, jak se sluší a patří — poraženého dolů, vítěze nahoru.

Stalo se, jaká pomoc, řekl jsem, ale když jsem se vracel domů, nedalo mi to pokoje. Aby to naposlady nebylo pro naši armádu špatné, zlověstné znamení. —

Nemohl jsem k vůli tomu ani usnouti. Konečně jsem se odhodlal k tomu, že chybu napravím. A zase jsem sebral lopatu a rýč, jámu jsem vykopal, nebožtíky z hrobu vyndal, Prusáka jsem položil dolů a Rakušana nahoru... —

Ted' teprve se mně ulevilo. Jámu jsem zase zaházel, rov zasypal, kálem jsem jej označil a když jsem se unaven a zemlen au lože položil, usnul jsem jako by mne do vody hodil... —

V té době se ještě zpívala píseňka o Brandeburkovi a po vlastech našich se furiantsky říkalo, že utlučeme Prusáky čepicemi. Valečkovský Samaritán jenom tímto všeobecným míněním byl pohnut k tomu, aby to v tom hrobě spravil, jak se sluší a patří... —

Prusák přišel dolů. Rakušan nahoru, ale snad v tuže hodinu a chvíli nastal osudný 2. července, kdy celá naše vojenská sláva položena byla do hrobu. —

Na výšině u Chlumu podávali si korunni princ pruský a princ Bedřich ruce a gratulovali si ku skvělému vítězství nad mrtvolami tisíců rakouských vojáků... —

ČESKÝ ZLATNÍK.

Na jiném místě v tomto vydání „Pokroku“, ualeznete oznámkou chvalně známého českého zlatníka a hodináře, p. Karla Bělohávků. Před 9 lety otevřel pan Bělohávek malý, nepatrný obchod na západní Q ulici, který vedl však jen krátký čas. Viděl sám, že obchod prospívá a proto se rozhodl zaopatřit větší místnost, kde již více jak 6 roků obchod nyní vede. Pan Bělohávek jest velmi nadaný a úspěšný obchodník a proto obchod jeho stále den ku dni vzrůstá a zákazníků stále mu přibývá. Celý svůj život tráví v So. Omaze, kde žije se svojí manželkou a pitiletou dceruškou. Jest synem velmi dobře známého krajanů, p. Antona Bělohávků, který jest usazen blízko So. Omahy v malém městečku Ralston. Mladý tento krajan jest jediným českým obchodníkem na jižní straně v oboru zlatnickém a klenotnickém. Proto budete-li kdy služeb jeho potřebovat, vždy se naň s úplnou důvěrou obraťte, neboť není jediného zákazníka, který by nebyl vždy v obchodě tomto nanejvýš spokojen.

K LASKAVÉMU POVŠIMNUTÍ.

Cenáře naše upozorňujeme na oznámku chvalně známé firmy — Nebraska Shoe & Clothing House, na rohu 25. a N ulici. Firma tato jest po celém městě známa jako jedna z nejpřednějších v městě. Jest řízena dobře v kruzích českých známým krajanem p. Riehardem Novákem. Zde každému lze si zaopatřit oblek, neb jiné výpravní zboží pro pány, mladíky i hochy. Pan Novák řídí obchod tento již dlouhý čas a vždy hledí aby kvalita zboží byla co možná nejlepší a ceny co nejmírnější. — Firma tato pro svoji jakost zboží a vzorné přiléhavějších obleků těší se velké přízni nejen Čechů, ale i jinonárodovců a to vše zásluhou zkušného a oblibného říditele p. Nováka. Kdykoliv pomýšíte zakoupiti sobě nový oblek, neb jiné výpravní zboží, neopomeneťe dříve navštívit tento obchod a důkladně sobě vše prohlédnouti. Zde zajisté najdete vše, co a jak si přejete a důvěru svoji úplně vložte na pana Nováka, který vám ve všem poetivě a svědomitě poradí. Zde nakoupíte právě tak dobře, ba i lépe nežli někde daleko v městě. Zajděte do tohoto obchodu, kde se velmi dobře domluvíte a spokojen odeházeti budete. Zde též se shledáte s mladým krajanem a známým Sokolem v osobě p. Karla Ponce, který jest zde zaměstnán jako hlavní český prodáváč a rovněž i on vám po službě v každém ohledu velmi uspokojivě. Jest to povinností nás všech podporovati domácí podnik a hlavně naše krajany. Podporujte ty, kteří podporují český tisk. —

STAVEBNÍ FIRMA.

Jedinou českou stavební firmou v městě našem jsou krajané Berka a Musil. Firma tato zahájila svůj obchod před 5 lety a dnešního dne těší se takové přízni, že smělé může se řaditi mezi nejpodnikavější a největší firmy v podobném obchodu. V oznámce jejich užití jména krajanů, kteří s důvěrou na tuto firmu se obrátili, jiná firma tato útulné domovy zbudovala a kteří jsou s důkladnou a nádhernou prací nanejvýš spokojeni. Zásluhu tohoto nese hlavně společník p. Adolf Musil, jenž vše ku stavbám obstarává a hledí, by vše vykonáno bylo vždy co nejlépe a vyřizuje vůbec všechny obchodní záležitosti, týkající se stavby. Druhý společník, právník a veřejný notář, p. Louis Berka, opět vyřizuje pojištění, vypravuje abstrakty a jiné zákonné požadavky. Stavební materiál jest obvykle zakoupen na železniční vozy, takže lze firmě koupiti o mnohem laciněji a tím ušetří majitel domu značnou část svých peněz. Proto, hodláte-li kdykoliv zakoupiti neb postaviti sobě vlastní domov, obraťte se vždy na jmenované krajany s úplnou důvěrou. Jsou to muži řádní a spolehliví, kterých jest pořídku v podobném obchodu a kteří mohou býti nazýváni právními vlastenci.

PROSPÍVAJÍCÍ OBCHOD.

Jeden z předních obchodů města našeho jest zlatnický obchod v české čtvrti, který vlastní dobře v kruzích českých známý krajan, p. Albin Cecha. Dříve nežli se usadil v Omaze, pan Cecha, obchodoval a pracoval v různých částích státu Nebrasky. Do této nové vlasti přijel před 30 lety a to rovně do státu Nebrasky. Jako dělník hodinářský pracoval nějaký čas pro jistou firmu v Columbus, Neb. Pak ale, vida, že lépe by mu bylo, kdyby zařídil sobě svůj vlastní obchod a schopen jsa podobný obchod vésti, rozhodl se otevřiti obchod zlatnický v Alliance, Neb., který vedl po 4 léta. Na to spozoroval lepší budoucnost před sebou, vykoupil zlatnický obchod v Dodge, Nebr., kde dobře prospíval a obchod vedl téměř 10 let. Jsa člověk plný obchodní energie, rozhodl se zaujati obchod ve větším městě. A právě v tu dobu naskytla se p. Cechovi příležitost usaditi se mezi krajany omazkými a proto bezodkladně přestěhoval se do města Omahy, kde až dosud se nalézá. Ze obchod jeho prospívá, je vidno ve velikých zásobách zboží a není pochybnosti, že obchod p. Cechy se máže řaditi mezi největší a nejúspěšnější obchody v městě.

Jednu z nejstarších českých lékáren v Omaze

VLASTNÍ

S. A. BERÁNEK A SYN

roh 16. a William ul., Omaha, Neb.

Nás vyhlášený lékárník p. S. A. Beránek, narozen byl roku 1860 v Trh. Kamenici. Po vyjití obecných škol navštěvoval gymnasium v Chrudimí, kde studoval 8 roků. Po vystudování odebral se do New Yorku, kde se věnoval povolání lékárnického po 4 roky v různých lékárnách a na lékárnické koleji. V roce 1888 jako velmi nadaný mladý muž založil v Omaze svoji vlastní lékárnu, kterou svým důkladným vzděláním, obchodním duchem a plní pozvedl na nejrozsáhlejší, nejmódnější a nejoblíbenější závod na celém západě, který až do dnešního dne co nejvzorněji vede se svým mladým, nadějným synem. Pan Beránek jest neobyčejný pracovník jak národní tak spolkový a ruchu národního účastnil se již v Čechách. Zde byl jedním z pořadatelů slavnosti Husovy v r. 1889; dále slavnosti Komenského roku 1893; českého dne na Zamississippijské výstavě; Kubelíkova koncertu a navrhovatelem a tajemníkem Kubelíkovy nadace. Byl rovněž čilým členem pěveckého sboru Lry, zakládajícím a velečinným členem Dřevařů Světových, klubu Komenského, církve Česko-Bratrské a Husova domu v Praze v Čechách. Za svoji družku života pojal sl. Karolimu Bastlovou, sestru evangelického superintendenta rev. Bastla, která však bohužel před několika léty odešla tam, odkud není návratu. Pan Beránek nyní obchod vede se svým synem, S. C. Beránkem, který před nedávným časem velmi osvědčeně a nanejvýš uspokojivě-omazskou lékárnickou kolejí prošel. Na to po nějaký čas studoval na omazské universitě a státní universitě v Lincoln, připravuje se pro povolání chemie. Ale když zemřela mu matička a sestra Lílie a, když opět následkem toho nemocen, nemohl obchod sám vésti, ujal se obchodu a oženil se s deerou nár. pracovníka a pokladníka Č. N. S. p. M. Votavy, sl. Boženou v roce 1912. Páni Beránkové jsou muži ušlechtilého srdce a jako upřímní vlastenci vždy vlídně a svědomitě každému poslouží i poradí. Ze jejich láska a šlechtnost jest značně oceňována, dokazují zástupy nejen krajanů, ale i jinonárodovců, kteří denně tento obchod navštěvují, neboť zde se jim vždy dostane obslužení toho nejlepšího. Hlavně vyplňování lékařských předpisů obstarávají nanejvýš uspokojivě. Proto všim právem zasluží si podpory a uznání vůbec celé české veřejnosti, jak v městě, taktéž z venkova. Na to po ně sluší též podotknouti, že nejen činně ale i hmotně jsou velkými přispívajícími v každém podniku a zvláště pro dobročinné účely přispějí vždy rádi a bohatě. Českému tisku jsou známými příznivci.

Každý vlastenec volá!

Více zboží, za méně peněz!

A to je právě to, co obdržíte u nás

Není třeba Vám choditi k cizonárodovcům, když jest nám možno ušetřiti Vám značnou část Vašich peněz na zboží u nás koupeném.

Zásoby jsou vždy úplné a zboží čerstvé.

Hleďte vždy, byste snížili vydání Vašich životních potřeb.

Šetrnost a úspora jsou blahem lidu.

Hlavní potřebou člověka jest potrava.

Chcete-li by Vás peníz učinil dvoji službu, nakupujte své životní potřeby u nás.

Čerstvá grocerie — máslo — vejce a podobné.

Delikatesní a lahůdkové zboží v úplné zásobě.

Čerstvá zelenina denně. — Ovoce všeho druhu koupíte u

Kotěra & Sloup

1261 jižní 16. ulice. — Tel. Douglas 5575 — Omaha, Neb.

Grocerie a železářský obchod

Obsluha nejvzornější. — Automobilní dodávka.